

אתה יי מלך אוהב צדקה ומשפט: ולכל טינים כל תהי
תקנה וכל המעים כלם כרגע יאבדו וכל אויבך מהרה יפרתו וכלכות
וזון מהרה תעקר ותספר אותם במהרה בימינו ברוך אתה יי
שובר אויבים ומכניע זדים: על החסידים ועל הצדיקים ועל

מנהג ארץ ישראל		מנהג בבל	
ענף 1 (8)	ענף 2 (2)	ענף 1 (26)	ענף 2 (8)
למשומדים אל תהי תקוה אם לא ישובו לתורתך	למשומדים אל תהי תקוה	למשומדים אל תהי תקוה	למשומדים אל תהי תקוה
הנצרים והמינים	הנצרים והמינים	הנצרים והמינים	הנצרים והמינים
כרגע יאבדו ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו	כרגע יאבדו ימחו מספר החיים ועם צדיקים אל יכתבו	כרגע יאבדו	כרגע יאבדו
ברוך אתה יי שובר רשעים ומכניע זדים	ברוך אתה יי מכניע זדים	ברוך אתה יי שובר רשעים ומכניע זדים	ברוך אתה יי שובר רשעים ומכניע זדים

מנהג בבל				
ענף 5 (5)	ענף 4 (14)	ענף 3 (12)	ענף 3 (7)	ענף 3 (26)
למשומדים אל תהי תקוה	למשומדים אל תהי תקוה	למשומדים אל תהי תקוה	למשומדים אל תהי תקוה	למשומדים אל תהי תקוה
ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ותכניע בימינו והמינים	ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ותכניע ¹² בימינו	ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ותכניע בימינו והנצרים והמינים והמלשינים ¹ וכל בעלי זרוע ² כולם כרגע יאבדו	ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ותכניע בימינו והנצרים והמינים כרגע יאבדו	ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ³ בימינו והנצרים והמינים כרגע יאבדו
כרגע יאבדו	כרגע יאבדו	כרגע יאבדו	כרגע יאבדו	כרגע יאבדו
וכל אויבי עמך וצוריהם מהרה יכרתו	וכל אויבי עמך וצוריהם ⁴ ומבקשי רעתם ⁵ מהרה יכרתו וישמדו ויאבדו ⁶ שבור עול הגוים מעל צוארינו ואל תתן תקומה לכל אויבי נפשינו ¹⁰	וכל אויבי עמך וצוריהם ⁷ ומבקשי רעתם ⁸ מהרה יכרתו וישמדו ויאבדו ⁹ שבור עול הגוים מעל צוארינו ואל תתן תקומה לכל אויבי נפשינו ¹⁰	וכל אויבי עמך וצוריהם מהרה יכרתו ושבור עול הגוים מעל צוארינו	וכל אויבי עמך וצוריהם מהרה יכרתו
ברוך אתה יי שובר אויבים ומכניע זדים	ברוך אתה יי שובר אויבים ומכניע זדים	ברוך אתה יי שובר אויבים ומכניע זדים	ברוך אתה יי שובר אויבים ¹¹ ומכניע זדים	ברוך אתה יי שובר רשעים ומכניע זדים

Source 1

סדר רב עמרם גאון סדר תפילה ד"ה ועומדין בתפלה—ולמלשינים אל תהי תקוה וכל הזדים כרגע יאבדו וכל אויבינו מהרה יכרתו ועושי זדון מהרה תעקר ותשבר ותכניע בימינו. ברוך אתה ה' שובר רשעים ומכניע זדים.

Source 2

רב סעדיה גאון—למשומדים אל תהי תקוה ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר בימינו. ברוך אתה ה' שובר רשעים ומכניע זדים.

Source 3

רבינו שלמה ברבי נתן הסיג'למסי— למשומדים למינים ולזידים אל תהי להם תקוה ומלכות זדון מהרה תעקר ותשבר ותכניע ותאביד אויבינו מהרה כרגע יאבדו והזדים מהרה יכרתו ואל תתן תקומה לכל אויבי נפשינו וצורינו. ברוך אתה ה' שובר רשעים ומכניע זדים.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Source 4

מחזור ויטרי סימן פט – ... תקוה וכל... כרגע יאבדו וכל אויבי עמך ישר' מהרה יכרתו... ותכניע כל... במהרה בימינו. בא"י שובר אויבים ומכניע...

Source 5

פירושי סידור התפילה לרוקח [נו] למשומדים – למשומדים אל תהי תקוה לאותם החוטאים בנפשותם ומשתמדים ועושים כגויי הארץ, אל תהי להם תקוה, כמו שכתוב מקוה ישראל ה' כל עוזבך יבוש, אבל לצדיקים וקווי ה' יחליפו כח, גם כל קוויך לא יבוש, אבל למשומדים אל תהי תקוה. וכל המינים כרגע יאבדו מיני ישראל הפוקרים בתלמוד ומיני האומות כרגע יאבדו מעל פני הארץ, כמו שאמר דוד משנאך ה' אשנא, הם מיני האומות. וכל אויבי עמך כל האומות, מהרה יאבדו ומלכות זדון אדום הרשעה, מהרה תעקר ותשבר ותמגר תגדריה, כמו מיגרת לארץ. ותכניע תשפילה במהרה בימינו. ברוך אתה ה' שובר אויבים אויבי ישראל הם האומות, ומכניע זדים לפני בני ישראל.

Translation: La'Mishumadim . . . those who sin with their souls by converting and act like the other nations, may they have no hope as it is written: (Yirmiyahu 17, 13) O Lord, the hope of Israel, all who forsake you shall be ashamed while concerning the righteous it is written: (Yeshayahu 40, 31) But those who wait upon the Lord shall renew their strength. Those who have faith on You will not despair but to the apostates, let there be no hope. All the Mini . . . those who deny the oral law. The apostates among the nations in a moment's notice will disappear from the face of the earth as King David said: (Tebillim 25, 3) Do I not hate them, O Lord, those who hate you? Those are the apostates. . . . and Malchus Tzadon is Edom . . .

Source 6

ספר אור זרוע חלק א – הלכות תפילה סימן צ – את המינים ואת מלכות זדון במהרה תעקר תשבר ותמגר ותכניע אויבינו במהרה בימינו בא"י שובר אויבים ומכניע זדים .

Source 7

מנהג ספרד – שובר אויבים ומכניע מינים.

Source 8

ילקוט יוסף תפילה נוסחאות התפלה והברכות – נו. הנוסח המדויק והנכון בתפלה בחתימת ברכת המינים, "שובר אויבים ומכניע זדים". וכן היה המנהג פשוט לומר "ומכניע זדים", ואין לשנות.

Translation: The authentic and correct concluding Bracha for Birchas Minim is the following: Shoveir Oyvim Oo'Machniya Zaydim. It was always the custom to say Oo'Machniya Zaydim and one should not change the wording.

Source 9

תהלים פרק סט', כט' – ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל-יכתבו:

Source 10

ירמיהו פרק ד', טז' – הזכירו לגוים הנה השמיעו על-ירושלם נצרים באים מארץ המרחק ויתנו

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

על-ערי יהודה קולם:

Translation: Warn the nations; behold, proclaim against Jerusalem, that watchmen come from a far country, and shout their voice against the cities of Judah.

Source 11

ירמיהו פרק לא', ה' – כי יש יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל ה' א-להינו:

Translation: For there shall be a day, when the watchmen upon Mount Ephraim shall cry, Arise, and let us go up to Zion to the Lord our God.

Source 12

רד"ק ירמיהו פרק לא-כי יש יום – יש יום שעתיד לבא שיקראו נצרים והם הצופים שיהיו עומדים שם לקרא ליושבי הכפרים לעלות לציון להודות לה' על רוב הטובה.

Translation: There is a day in the future when the watchmen, those who serve as look outs, will call out to those living in cities to travel to Zion to acknowledge G-d for all the good that G-d bestows upon mankind.

Source 13

בית הבהירה למאירי מסכת תענית דף כז' עמ' ב'-ובראשון פי' בגמ' מפני הנצרים ונראה לי בפירושו מפני הבבליים שהיו הם מתיראים מהם הרבה והוא קורא אותם נצרים על שם נבוכדנצר כמו שביארנו בפסוק נצרים באים מארץ מרחק.

Translation: At first the Gemara says because of the Notzrim. It appears to me that the definition of the word: Notzrim is the Babylonians. That was the group that raised the greatest fear among the Jews of that time. The word can be traced to the name Nevuchadnezer as we explained concerning the verse "that watchmen come from a far country."

Source 14

תקון תפלה-וברכת המינים נראה בעיני שנתקנה לא נגד מעריצי הגלילי כמו שחשבו רבים מגדולינו ז"ל כי עדיין לא נפרצו כל כך בעת ההיא באופן שיצטרכו לתקן כנגדם ברכה מיוחדת, אלא עיקר תקנתה היה נגד כל הכתות השונות הנוטות ממקור דת ישראל לגרוע או להוסיף שנרבו בימים ההם כמו הצדוקים והבייסותים והאסיים וטובלי שחרית וכיוצא בהם. כל הכתות הללו היו נקראים אצל רבותינו זכרונם לברכה בשם מינים ולפי שכל המינים הנזכרים הזיקו רבה ליהודים ולהיהדות כידוע בקורות הימים, הוצרכו לתקן כנגדם את הברכה הזאת.

Translation: It appears to me that Birchat Ha'Minim was composed not in opposition to the followers of the Galilean as many Torah greats believed because at the time the Bracha was composed the Christians had not grown in number to the point that it was necessary to compose a Bracha in opposition to them. Rather the main reason that the Bracha was composed was in opposition to the many groups who at that time wandered away from Mainstream Judaism either by adding or reducing to its rules like the Saducees, the Baysussim and the Essenes and "those who bathed in the morning" and others like them. All of these groups were known among our forefathers as Minim. Because all the above Minim did damage to Judaism in those times, it became necessary to compose this Bracha.

משנה ד

כתב-יד קופמן

דפוס נפולי

ר' אליעזר אומר העושה תפלת
קבע אין תפלתו תחנונים. ר' יהושע
אומר המהלך במקום סכנה, מתפלל
תפלה קצרה מעין שמנה עשרה
ואומר 'הושע ה' את עמך את שארית
ישראל. בכל פרשת העבור יהיו
צרכיהם לפניך, ברוך אתה ה' שומע
תפלה ותחנונים'.

ד ר' אליעזר
אמר העושה תפלתו קבע אין תפלתו
תחנונים ר' יהושע אומר המהלך במקום
סכנה מתפלל תפלה קצרה מעין שמנה
עשרה ואומר הושע ה' את עמך את
שארית ישראל. בכל פרשת העבור יהיו
צרכיהם לפניך ברוך אתה ה' שומע תפלה

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ג' ע"א – תניא, אמר רבי יוסי: פעם אחת הייתי מהלך
בדרך, ונכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים להתפלל. בא אליהו זכור לטוב ושמר לי
על הפתח (והמתין לי) עד שסיימתי תפילתי. לאחר שסיימתי תפילתי אמר לי: שלום עליך,
רבי! ואמרתי לו: שלום עליך, רבי ומורי! ואמר לי: בני, מפני מה נכנסת לחורבה זו? אמרתי
לו: להתפלל. ואמר לי: היה לך להתפלל בדרך! ואמרתי לו: מתירא הייתי שמא יפסיקו בי
עוברי דרכים. ואמר לי: היה לך להתפלל תפלה קצרה. באותה שעה למדתי ממנו שלשה
דברים: למדתי שאין נכנסין לחורבה, ולמדתי שמתפללין בדרך, ולמדתי שהמתפלל בדרך
– מתפלל תפלה קצרה.

Translation: It has been taught: R. Jose says, I was once travelling on the road, and I entered into one of the ruins of Jerusalem in order to pray. Eliyahu of blessed memory appeared and waited for me at the door until I finished my prayer. After I finished my prayer, he said to me: Peace be with you, my master! and I replied: Peace be with you, my master and teacher! And he said to me: My son, why did you go into this ruin? I replied: To pray. He said to me: You ought to have prayed on the road. I replied: I feared that passers-by might interrupt me. He said to me: You ought to have said an abbreviated prayer. I therefore learned three things from Eliyahu: One must not go into a ruin; one may say the prayer on the road; and if one does say his prayer on the road, he may recite an abbreviated prayer.

שׁוֹכֵר אוֹיְבִים וּמִכְנִיעַ עוֹדִים: עַל הַחֲסִידִים וְעַל הַצַּדִּיקִים וְעַל
 גְּרֵי הַצַּדִּיק וְעַל פְּלִטַּת עַבְדְּ בֵּית יִשְׂרָאֵל יְהוֹמוֹ רַחֲמֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְתֵן
 שְׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת וְטִים חֲלֻקְנוּ עִבְהֶם
 לְעוֹלָם לֹא נִבּוֹט בִּי בְּךָ בְּמַחְנֵנוּ כִּלְךָ עוֹלָמִים בְּרוּךְ אַתָּה יי כִּשְׁעוֹ
 וּמִבְטַח לַצַּדִּיקִים: וְלִירוּשָׁלַם עִירָה בְּרַחֲמִים תִּשׁוּב וּבִנְה

מנהג בבל	מנהג ארץ ישראל		
	ענף 3 (2)	ענף 2 (3)	ענף 1 (6)
על הצדיקים ועל החסידים	תרחם על זקני עמך בית ישראל	על הצדיקים ועל החסידים יהמו רחמיך	
ועל גירי הצדק	ועל הגרים גרי הצדק וישמחו כל בוטחי בך	ועל גירי הצדק אשר הם בטחו בך	על גירי הצדק'
יהמו רחמיך יי אלהינו ותן שכר טוב		תן לנו ולזהם שכר טוב ² עם עושי רצונך	יהמו רחמיך ותן לנו שכר טוב עם עושי רצונך
לכל הבוטחים בשמך באמת ותן חלקנו עמדם			
ברוך אתה יי משען ומבטח לצדיקים	ברוך אתה יי מבטח לצדיקים	ברוך אתה יי משען ומבטח לצדיקים	ברוך אתה יי מבטח לצדיקים

מנהג בבל				
ענף 2 (5)	ענף 5 (5)	ענף 19 (29)	ענף 15 (15)	ענף 26 (26)
	על הצדיקים ועל החסידים	על הצדיקים ועל החסידים	על הצדיקים ועל החסידים	על הצדיקים ועל החסידים
	ועל שארית עמך בית ישראל ועל פליטת בית סופריהם ועל גירי הצדק	ועל גירי הצדק	ועל גירי הצדק	ועל גירי הצדק
	ועלינו יהמו נא רחמיך יי אלהינו ותן שכר טוב	ועל פליטת עמך ישראל יהמו רחמיך יי אלהינו ותן שכר טוב	יהמו רחמיך יי אלהינו ותן שכר טוב	יהמו רחמיך יי אלהינו ותן שכר טוב
ותן שכר טוב	ותן שכר טוב	ותן שכר טוב	ותן שכר טוב	ותן שכר טוב
לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקינו עמם ולעולם לא נבוש	לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקנו עמם ולעולם לא נבוש כי כך בטחנו	לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקנו עמם ולעולם לא נבוש כי בשמך הגדול בטחנו	לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקנו עמם ולעולם לא נבוש כי בשמך בטחנו	לכל הבוטחים בשמך באמת ותני חלקינו עמם ולעולם לא נבוש
ברוך אתה יי משען ומבטח לצדיקים	ועל חסדך הגדול באמת נשענו ברוך אתה יי משען ומבטח לצדיקים	ברוך אתה יי משען ומבטח לצדיקים	ברוך אתה יי משען ומבטח לצדיקים	ברוך אתה יי משען ומבטח לצדיקים

Source 17

תוספתא מסכת ברכות (ליברמן) פרק ג, הלכה כה-שמונה עשרה ברכות שאמרו חכמים כנגד שמנה עשרה אזכרות שבהבו לה' בני אלים. כולל של מינים בשל פרושין; ושל גרים בשל זקנים; ושל דוד בבונה ירושלם. אם אמר אלו לעצמן ואילו לעצמן יצא.

Translation: The eighteen Brachos of Shemona Esrei that our Sages composed correspond to the eighteen times that G-d's name appears in Chapter 29 of Tehillim. In order to maintain eighteen Brachos within Shemona Esrei, it is permissible to join the Bracha in opposition to apostates with the Bracha of the sinners or the Bracha that concerns the converts with the Bracha concerning our elders or the Bracha that requests the restoration of the Davidic monarchy with the request for the restoration of Jerusalem. If you wish, you may recite any of these Brachos individually.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Source 18

קומראן ואפוקלפטיקה by Professor David Flusser, p. 96-

תגליתו של ספראי חשובה להבנת מיקומה של ברכת המינים בתוך תפלת העמידה. אם נקבל את הנחותיו, הרי בפני הבית בקש אדם מישראל בתפלת העמידה של חול שה' יענק לו דעת, שישב אותו אליו בתשובה, שיסלח לו את חטאותיו ויציל אותו מפורענויות. כן התפלל שה' ירפא מחלותיו ויברך את השנה הזאת לטובה. אחר כך בא לבסוף גוש של חמש ברכות, הנוגעת לכלל ישראל, שהראשונה והאחרונה מהן מבטאות את שתי התקוות האסכולוגיות החשובות ביותר: את הציפייה לקיבוץ גלויות ולבניין ירושלים. מובן למה באות שתי הבקשות לישועת ישראל באחרית הימים אחרי שורת בקשות אישיות של המתפלל, ולמה הוא מסיים את כל בקשותיו בבקשה שה' ישמע את תפילתו שנאמרה זה עתה. מובן גם שהמקום הטבעי היחידי, אשר היה מתאים לשלב בו את שלוש הברכות ה'פוליטיות' היה בין שני הברכות שגם עניינן היה כלל ישראל. כך קרא שאותן שלוש הברכות, אשר לדעתנו עניינן העיקרי שלוש ה'אסכולות', הצדוקית, האסיית, והפרושית, נמצאות בין הברכה על קיבוץ גלויות לבין הברכה על בניין ירושלים.

Translation: The discovery of Safrai is an important aid to understanding the placement of the Bracha of Minim within Shemona Esrei. If his premise is correct, we can conclude that at the time of the Second Temple the following represents the order of a person's requests within the Brachot of Shemona Esrei: that G-d bestow upon him knowledge, assist the person to do Teshuvah, forgive the person's sins and save him from catastrophes. The person then asks for a cure for his ailments and for a plentiful year. Following those requests the person recited a combination of five Brachot which contained requests for all the Jewish people; the first and last of which represented the two most important eschatological requests; i.e. hoping for the return of all the exiles and the rebuilding of Yerushalayim. It is understandable why the two requests for the salvation of the Jewish people follow the person's requests for his personal needs and why the person completes that section of Shemona Esrei with a last request that G-d listen to his prayers. It is also understandable why the appropriate place to insert the 'political' Brachot is between the two other Brachot that include requests for all the Jewish people. In our opinion that is how the three Brachot that are Brachot dealing with three political schools, the School of the Tzedukim, the Essenes and the Perushim found themselves between the Brachot that concern the gathering of the exiles and the rebuilding of Jerusalem.

Source 19

p. 94-

הדיון בשתי הברכות, זו של קיבוץ גלויות וזו של ירושלים, הבאות לפני שלוש הברכות ה'פוליטיות' שלנו ואחריהן, היה, בין השאר, רצוי כדי להדגיש שדווקא שתי הברכות הללו הן היחידות בתפלת העמידה, המביעות באופן מובהק את תקוות ישראל לאחרית הימים. לשאר הברכות של תפלת העמידה אין משמעות אסכולוגיות, אם כי הערגה לישועה גרמה לכך שמוטיבים אסכולוגיים חדרו גם לברכות אחרות.

Translation: The placement on the two Brachot, concerning the gathering of the exiles and the rebuilding of Jerusalem, surrounding the three 'political' Brachot, among other things, was meant to emphasize that these two Brachot, are the only Brachot in Shemona Esrei that represent the hope of the Jewish people for the

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

days in the future. The theme of no other Bracha in Shemona Esrei was meant to be eschatological. However, over time, the yearning for the Final redemption caused eschatological themes to seep into other Brachots.

Source 20

p. 93-

מן האמור עד עכשו ניתן להסיק שהברכה "השיבה שופטינו" הקודמת לברכת המינים, היתה כנראה מופנית נגד ההלכה המוטעית של הצדוקים, ו"ברכת הצדיקים", הבאה אחרי ברכת המינים, תפקידה היה, ללא ספק להעלות קרנה של עדת הפרושים. ומה שנוגע לברכה אמצעית, היא ברכת המינים, כבר ראינו שהיא תוקפת את הפורשים למיניהם; החומר שהבאנו מצביע על כך, שברכה זו היתה פעם מופנית בין השאר נגד האסיים. לעובדה שאותן שלש ברכות, הבאות זו לאחר זו של תפלת העמידה, עניינן נוגע כמסתבר לאותן שלוש האסכולות המרכזיות של יהדות בית שני-לצדוקים, לאסיים ולפרושים-יש השלכות מעבר לנושא מחקרנו המצומצם. . . אישור נוסף לכך, ששלוש הברכות הללו הוכנסו גם יחד לתוך התפלה בתקופה מהתקופות -ובעקיפין גם אישור לכך שהן דנות בשלוש ה"אסכולות"-מהווה מיקומן בתפלת העמידה. הן נמצאות בין הברכות שחימותיהן הן: "מקבץ נדחי עמו ישראל", "בונה ירושלים"; ולא במקרה שתי החתימות הללו -בסדר הפוך-הן פסוק מספר תהילים (קמז, ב'): "בונה ירושלים ה', נדחי ישראל יכנסם." ואם נוציא את שלוש הברכות הללו, ייסגר הפער. מזמן הצבעתי על כך, שהתקווה לבנין ירושלים ולקיבוץ גלויות היו התקוות העיקריות ביהדות, החל מחורבן בית ראשון, כשירושלים נחרבה ועם הלך לגולה ולא חזר ברובו ארצה, עד היום הזה. הואיל ואבדה הסבירות ששתי הציפיות האלה יתגשמו בזמן הזה, נתקבל יותר ויותר הרושם -ואת כבר בימי פרס ומדי-שירושלים תבנה בכל הדרה והגלויות יתקבצו בארצן רק באחרית הימים.

Translation: From what has been discussed up to this point, we can conclude that the Bracha of Hasheiva Shoftainu that precedes the Bracha of the Minim was authored as a response to the erroneous Halachic positions of the Tzedukkim and that the role of the Bracha of Al Hatzadikkim that comes after the Bracha of the Minim was without a doubt to enhance the position of the Perushim. Concerning the Bracha that is in the middle, the Bracha of the Minim, we already saw that its theme is a response to the enemies of the Perushim. The sources that we have brought forth clearly demonstrate that the Bracha was composed to be a response to the Essenes. The upshot is that these three Brachot which follow each other in Shemona Esrei represented the three central political schools of the Second Temple period; the Tzedukkim, the Essenes and the Perushim. There is an additional implication concerning the topic of our research. It confirms additionally that these three Brachot were inserted simultaneously into Shemona Esrei-and indirectly confirms that the theme of these three Brachot are the three schools-and explains their placement in Shemona Esrei. These three Brachot are found between the Bracha that ends: Mikabetz Nidchei Amo Yisroel and Boneh Yerushalayim; and not coincidentally these two Bracha endings are presented in an order that is opposite the order the words are presented in the verse: (Tehillim 127, 2): Boneh Yerushalayim Hashem, Nidchei Yisroel YiChaneis. If we remove the three political Brachot, the gap will close. Awhile ago I pointed out that the return of the exiles and the rebuilding of Jerusalem were the main yearnings in

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

Judaism starting from the destruction of the First Temple, when Jerusalem was destroyed and the people went into exile and most of them failed to return even until the present. Once hope was lost that those two expectations would materialize in their time, the thought became more and more acceptable-already in the time that Persia conquered Babylonia-that Jerusalem would be rebuilt in all its glory and the exiled would return only at the end of days.

Source 21

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת ויקרא סימן ח – ויראו המלחים את כל הנסים והאותות והנפלאות הגדולים שעשה הקדוש ברוך הוא עם יונה ועמדו והשליכו איש אלהיו שנא' משמרים הבלי שוא חסדם יעזובו, וחזרו ליפו ועלו לירושלים ומלו את בשר ערלתם שנא' (יונה א') ויראו האנשים יראה גדולה את ה' ויזבחו זבח לה' וידרו נדרים, וכי זבחו זבח אלא ברית מילה שהוא כדם זבח, ונדרו כל איש מהם להביא את בניו ואת כל אשר לו לא-להי יונה ונדרו ושלמו, ועליהם הוא אומר את הגרים גרי הצדק.

Translation: And the sailors witnessed all the great miracles that G-d performed on behalf of Yonah. As a consequence, each tossed aside his idols as it is written: (Yonah 2, 9) Those who pay regard to lying vanities, forsake their loyalty. The sailors returned to Jaffa, travelled to Yerushalayim and underwent circumcision as it is written (Yonah,1): The people experienced great fear concerning G-d and they offered sacrifices to G-d and issued vows. Did they really offer sacrifices? No, they underwent circumcision. The blood they lost can be compared to the blood of sacrifices. The vows they issued concerned their committing themselves and their children to serve the G-d of Yonah. They vowed and fulfilled those vows. Concerning them we say the converts, the “just” converts.

Source 22

Jew and Gentile in the Ancient World: Attitudes and Interactions from Alexander to Justinian By Louis H. Feldman, Princeton University Press, 1993.

p. 413-That Judaism vigorously continued in the third, fourth, and fifth centuries to attract both converts and “sympathizers” and that it continued to influence “Judaizers” and Jewish Christians is evident from the frequent repetition of imperial laws, canons of the Church councils, comments of church fathers, remarks of rabbis, inscriptions, and papyri, though there is relatively little evidence of active missionaries or of missionary tracts, except for isolated passages in the Acta Pionii, Ephraem Syrus, and Jerome, and all of these are perhaps guilty of rhetorical exaggeration. It is clear that far from withdrawing into itself or restricting itself to a conflict built around the interpretation of sacred texts, Judaism boldly confronted the Church. The numerous passages in the Talmud ascribed to rabbis of the third and fourth centuries, indeed, correctly reflect the actual situation in which non-Jews, and especially women, were being attracted to Judaism.

If we examine the imperial laws pertaining to proselytism, we note that on no fewer than five occasions emperors saw the need to repeat a complete ban on proselytism and on two other occasions forbade circumcision in particular. The fact that no fewer than twelve laws repeat the prohibition on conversion of slaves indicates that these provisions were not being enforced.

What We Can Learn About Tefila From The Machzor Roma

That proselytism continued is all the more surprising because conversion to Judaism meant not only adherence to a religion but also membership in a nation that, after three desperate attempts in 66–74, 115–17, and 132–35, still looked forward to a messianic redemption. This hope included independence from Rome as a key item in its agenda and hence met firm opposition from the Roman emperors, especially at a time when the empire was fighting for its very life against barbarians to the north and Persians to the east. Undoubtedly the proselyting movement was aided by the fact that, especially during these centuries, laws were often observed in the breach and provincial governors were so frequently corrupt. Indeed, 43 percent of the laws pertaining to the Jews in the Theodosian Code deal with proselytism in one form or another, a clear indication of the continuing presence of the problem even as late as the fifth century.

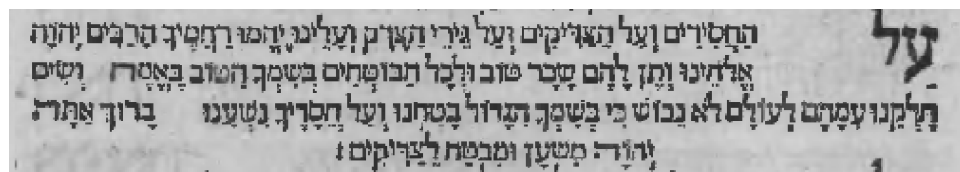
Source 23

סדר התפילות לרמב"ם

בימינו ב'א"י שובר נרשעים אויבים ומכניע זדים' י"ג על הצדיקים ועל החסידים ועל גרי
הצדק ועל שארית עמך נבית ישראל יהמו רחמך יי אלהינו ותן שכר טוב לכל הבושתים בשמך
באמת ושים חלקנו עמם לעולם לא נבוש כי בשמך בטחנו ולישועתך נשענו ב'א"י משען ומבטח
לצדיקים' י"ד תשכון בתוך ירושלם עירך כאשר דברת ובנה אותה בניין עולם במהרה

Source 24

נוסח רומניא

החסידים ועל הצדיקים ועל גרי וצדיק ואלהינו יהמו רחמך ואלהינו יהמו רחמך ואלהינו יהמו רחמך
אלהינו ותן להם שכר טוב ואלהינו ותן להם שכר טוב ואלהינו ותן להם שכר טוב
תלכנו עמם לעולם לא נבוש כי בשמך בטחנו ועל חסדך נשענו ברוך אתה
יהוה משען ומבטח לצדיקים